

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 196/08-81

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. mája 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka o sťažnosti D. G., L., zastúpenej advokátkou JUDr. M. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 16/97 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Obo 69/97, sp. zn. 1 Obo 161/99, sp. zn. Obdo V 54/03, sp. zn. 6 Obo 14/05, sp. zn. 3 Obo 279/06, sp. zn. 2 Ndob 44/07 a sp. zn. 3 Obo 120/08, v ktorých konal ako súd odvolací a dovolací, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo D. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 16/97 porušené bolo.

2. Základné právo D. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. Obdo V 54/03 a sp. zn. 6 Obo 14/05 p o r u š e n é b o l o .

3. D. G. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré jej j e Krajský súd v Žiline p o v i n n ý vyplatiť v sume 2 000 € (dvetisíc eur) a Najvyšší súd Slovenskej republiky v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia D. G. v sume 579,48 € (slovom päťstosedemdesiatdeväť eur a štyridsaťosem centov) na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. M. B., Ž., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd Slovenskej republiky s ú p o v i n n é spoločne a nerozdielne uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 579,48 € (slovom päťstosedemdesiatdeväť eur a štyridsaťosem centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č... vedený v... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Vo zvyšnej časti sťažnosti D. G. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. júna 2007 doručené podanie D. G. (ďalej len „sťažovateľka“) označené ako „*Sťažnosť na prietahy v súdnom konaní a návrh na primerané finančné zadosťučinenie*“. Keďže sťažnosť v predloženej podobe nespĺňala náležitosti predpísané § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd listom zo 17. júla 2007 a 4. septembra 2007 vyzval sťažovateľku na odstránenie nedostatkov a doplnenie sťažnosti o zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti. Sťažovateľka listom z 13. augusta 2007 požiadala ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a svoje podanie doplnila 2. októbra 2007 potvrdením o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Ústavný súd žiadosti sťažovateľky vyhovel a uznesením č. k. I. ÚS 196/08-38 z 18. septembra 2008 jej za právnu zástupkyňu ustanovil advokátku JUDr. M. B., ktorá sťažnosť doplnila podaním doručeným ústavnému súdu 10. februára 2009, v ktorom namietala porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 16/97 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. Obdo V 54/03, sp. zn. 6 Obo 14/05 a sp. zn. 3 Obo 120/08.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že konanie je vedené na krajskom súde od 27. januára 1997 [potom, ako mu vec bola postúpená na konanie Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 6 C 659/93, a pôvodne začatá 22. júna 1992 návrhom podaným na Okresnom súde Liptovský Mikuláš na zrušenie uznesenia R. v P. (ďalej len „roľnícke družstvo“) č. 13/1992 o zrušení členstva navrhovateľky (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľky, pozn.) v roľníckom družstve z dôvodov nadbytočnosti a zmeny úloh organizácie, resp. návrhu na určenie, že zrušenie členstva v družstve rozhodnutím č. 578/1992 z 21. mája 1992 – ústavný súd pre úplnosť uvádza, že išlo v poradí o tretie vylúčenie sťažovateľky z členstva v roľníckom družstve]. Podľa tvrdení sťažovateľky je porušovateľom ňou označených práv priznaných ústavou a dohovorom tak krajský súd, ako aj najvyšší súd, pričom zásadnejšie prietahy vznikli v konaní najvyššieho súdu.

3. V ďalšej časti doplnenej sťažnosti sťažovateľka uviedla podrobný prehľad úkonov vykonaných krajským súdom i najvyšším súdom a navrhla, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

„Právo D. G., nar..., trvale bytom L. č..., priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline, pod sp. zn. č. k. 19 Cb 16/97, aby sa vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, bolo porušené.

D. G. sa priznáva primerané zadosťučinenie vo výške 5 000 EUR (150 630,- Sk – slovom: päťtisíc EUR), ktoré je odporca v 1. rade – Krajský súd Žilina povinný zaplatiť sťažovateľke D. G. v lehote dvoch mesiacov od vydania nálezu Ústavného súdu SR.

Právo D. G., nar..., trvale bytom L. č..., priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Najvyššom súde SR, pod sp. zn. č. k. Obdo V 54/03, č. k. 6 Obo 14/2005, 3 Obo 120/08, aby sa vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, bolo porušené.

D. G. sa priznáva primerané zadosťučinenie vo výške 7 000 EUR (210 882,- Sk – slovom sedemtisíc EUR), ktoré je odporca v 2. rade – Najvyšší súd SR v Bratislave povinný zaplatiť sťažovateľke D. G. v lehote dvoch mesiacov od vydania nálezu Ústavného súdu SR.

Krajský súd Žilina a Najvyšší súd SR Bratislava sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia D. G. na účet právnej zástupkyne založený v Č., a. s. pobočka..., č. účtu..., a to v lehote 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

4. Ústavný súd sťažnosť prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a uznesením č. k. I. ÚS 196/08-54 z 19. februára 2009 ju prijal na ďalšie konanie.

5. Ústavný súd vyzval listom z 5. marca 2009 predsedov krajského súdu a najvyššieho súdu, aby sa vyjadrili k prijatej sťažnosti. Predseda krajského súdu JUDr. J. K. listom sp. zn. Spr 207/2009 zo 16. marca 2009 oznámil, že vo veci netrvá na ústnom pojednávaní, a predložil vyjadrenie predsedníčky vo veci konajúceho senátu a poverenej členky senátu, ktoré obsahuje podrobný prehľad jednotlivých úkonov vykonaných vo veci od začatia konania na krajskom súde. Podľa názoru predsedníčky senátu „*krajský súd*

od momentu, keď bola doručená žaloba sťažovateľky, plynulo a hospodárne vykonával všetky nevyhnutné úkony potrebné k prejednaniu a rozhodnutiu veci a preto sa ako predsedníčka senátu, ktorá som následne bola určená v tejto veci ako predsedníčka senátu, domnievam, že k prieťahovosti konania pred Krajským súdom v Žiline nedošlo“. Poverená členka senátu okrem prehľadu úkonov vykonaných vo veci vyjadrila svoj názor, „že na celkovej dĺžke konania má nie nevýznamný podiel správanie a nie profesionálne zastupovanie všeobecným splnomocnencom žalobkyne“.

Podpredsedníčka najvyššieho súdu JUDr. D. Š. listom sp. zn. KP 8/09 zo 16. marca 2009 podala vo veci nasledujúce vyjadrenie: *„Všetky uvedené konania sa vzťahujú na konanie vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 19 Cb 16/97. V konaní vedenom pod sp. zn. Obdo V 54/2003 rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho. Spis bol dovolaciemu súdu predložený 17. júla 2003. Dovolací súd rozhodol o dovolaní 29. novembra 2004 tak, že rozsudok odvolacieho súdu (odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.*

Spis bol predložený odvolaciemu senátu najvyššieho súdu Slovenskej republiky 13. januára 2005. Vec bola v odvolacom konaní vedená pod sp. zn. 6 Obo 14/2005. Odvolací súd rozhodol o odvolaní 27. februára 2006 a spis bol krajskému súdu vrátený 4. apríla 2006. Dĺžku konania na oboch inštanciách považujem za primeranú charakteru konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky a jeho možnostiam. Považujem za vhodné upozorniť nato, že od rozhodnutia dovolacieho senátu už uplynuli takmer štyri roky a od rozhodnutia odvolacieho senátu už skoro tri roky.

Vec bola 13. augusta 2008 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky opätovne predložená na rozhodnutie o odvolaní a bola vedená pod sp. zn. 3 Obo 120/2008. Odvolací senát o odvolaní rozhodol 16. októbra 2008 a rozsudok prvého stupňa potvrdil. Spis s rozhodnutím bol 13. novembra 2008, teda po troch mesiacoch od predloženia, vrátený súdu prvého stupňa.

Podľa môjho názoru postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uvedenej veci nie je možné považovať za porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci

bez zbytočných prietahov. Sťažnosť vo vzťahu k Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhujem zamietnuť ako bezdôvodnú.“

Podpredsedníčka najvyššieho súdu zároveň oznámila, že na ústnom prerokovaní veci netrvá.

II.

6. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, vyjadrení predsedu krajského súdu a podpredsedníčky najvyššieho súdu a skutočností vyplývajúcich zo spisu krajského súdu sp. zn. 19 Cb 16/97 a zberných spisov najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 14/05, sp. zn. Obdo V 54/03 a sp. zn. 3 Obo 120/08 zistil tento priebeh konania:

Konanie vo veci začalo pôvodne na základe návrhu podaného navrhovateľkou 22. júna 1992 Okresnému súdu Liptovský Mikuláš na zrušenie uznesenia roľníckeho družstva č. 13/1992 o zrušení jej členstva v roľníckom družstve z dôvodov nadbytočnosti a zmeny úloh organizácie, resp. návrhu na určenie, že zrušenie členstva v roľníckom družstve rozhodnutím č. 578/1992 je neplatné, a bolo vedené pod sp. zn. 7 C 49/93. Pre úplnosť treba uviesť, že išlo už o v poradí tretie súdne konanie o vylúčení sťažovateľky z členstva v roľníckom družstve. Sťažovateľka uplatnila v konaní námietku zaujatosti sudcov Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 12 Nc 330/93 rozhodol, že sudcovia sú vylúčení z prerokovania a rozhodovania veci sp. zn. 7 C 49/93 a na konanie je príslušný Okresný súd Žilina, ktorý vo veci konal pod sp. zn. 6 C 659/93 v období od 29. novembra 1993 do 30. januára 1996, keď rozsudkom rozhodol o zamietnutí žaloby v plnom rozsahu, v ktorom bola spochybnená aj spôsobilosť splnomocneného zástupcu na právne úkony. Proti rozsudku sa odvolala sťažovateľka. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 17 Co 3056/96 rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zrušil, vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Dňa 27. januára 1997 bola vec postúpená Krajskému súdu v Žiline, v postupe ktorého sťažovateľka namieta prietahy v konaní. Celková dĺžka konania (do dňa rozhodovania o sťažnosti ústavným

súdom) predstavuje 16 rokov a 9 mesiacov, pričom krajský súd a najvyšší súd, v konaniach, v ktorých namieta sťažovateľka prieťahy v konaní, konali vo veci viac ako 12 rokov.

Vzhľadom na množstvo úkonov vykonaných vo veci v označených konaniach, uvádza ústavný súd chronológiu iba tých najpodstatnejších:

Vec bola postúpená krajskému súdu 27. januára 1997, ktorý vo veci rozhodol uznesením sp. zn. 19 Cb 16/97 zo 4. februára 1997 tak, že konanie zastavuje a po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená na rozhodnutie členskej schôdzy roľníckeho družstva, náhradu trov žiadnemu z účastníkov konania nepriznal a zároveň rozhodol, že súdny poplatok sa navrhovateľke nevracia. Proti rozhodnutiu krajského súdu sa odvolali obaja účastníci konania. Spis bol krajským súdom 17. marca 1997 predložený na rozhodnutie o odvolaní najvyššiemu súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obo 69/97 z 30. júna 1997 uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu 2. októbra 1997 vrátil na ďalšie konanie. Na pojednávaní uskutočnenom 22. februára 1999 krajský súd vyhlásil dokazovanie za skončené a 25. februára 1999 vo veci vyhlásil čiastočný rozsudok, ktorým určil, že rozhodnutie predstavenstva roľníckeho družstva č. 578/1992 z 21. mája 1992 o zrušení členstva žalobkyne u žalovaného je neplatné, o povinnosti žalovaného na náhradu ušlej mzdy žalobkyne bude rozhodnuté v konečnom rozsudku. Na základe podaného odvolania žalovaného bol spis 31. mája 1999 postúpený na rozhodnutie najvyššiemu súdu, ktorý 14. marca 2000 rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Obo 161/99 tak, že návrh zamietol. Sťažovateľka podala proti rozsudku najvyššieho súdu dovolanie a oznámila, že na podanej žalobe trvá v celom rozsahu. Krajský súd uznesením č. k. 19 Cb 16/97-182 z 28. februára 2003 rozhodol o ustanovení právneho zástupcu pre sťažovateľku. Spis bol predložený na rozhodnutie o dovolaní najvyššiemu súdu 17. júla 2003, ktorý rozsudkom sp. zn. Obdo V 54/03 z 29. novembra 2004 rozsudok najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie 13. januára 2005. Najvyšší súd ako súd odvolací rozhodol uznesením sp. zn. 6 Obo 14/05 z 27. februára 2006 tak, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu č. k. 19 Cb 16/97-132 z 25. februára 1999 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 13. septembra 2006, krajský súd na ňom rozhodol čiastočným rozsudkom č. k. 19 Cb 16/97-260, ktorým určil, že rozhodnutie predstavenstva

žalovaného roľníckeho družstva o zrušení členstva žalobkyne u žalovaného je neplatné. Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie, spis bol 2. novembra 2006 predložený na rozhodnutie najvyššiemu súdu, kde sa nachádzal do 23. januára 2008, keď bol vrátený krajskému súdu na rozhodnutie o ustanovení advokáta pre sťažovateľku. V uvedenom období najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 2 Ndob 44/07 zo 6. decembra 2007 o vznesenej námietke zaujatosti. Ústavný súd poznamenáva, že v čase podania sťažnosti sťažovateľkou (28. júna 2007) sa spis nachádzal na najvyššom súde, a pre úplnosť uvádza, že po ustanovení právneho zástupcu sťažovateľke uznesením č. k. 19 Cb 16/97-322 z 30. júna 2008 bol spis predložený najvyššiemu súdu opätovne 13. augusta 2008 na rozhodnutie o odvolaní. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Obo 120/08 zo 16. októbra 2008 napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 19 Cb/97-260 potvrdil (právoplatným sa stal 27. novembra 2008). Vo veci sa uskutočnilo pojednávanie 25. marca 2009, na ktorom krajský súd rozsudkom rozhodol o zvyšnom nároku sťažovateľky.

III.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

8. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci (1), správanie účastníka konania (2) a postup súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

8.1 Predmetom namietaného konania je návrh na určenie neplatnosti členstva v roľníckom družstve. Ide o obchodno-právnu vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Krajský súd ani najvyšší súd vo svojich vyjadreniach priet'ahy v konaní nepriznávajú a nepoukázali ani na právnu alebo skutkovú zložitosť veci, ktorá by odôvodňovala skutočnosť, že konanie vo veci na uvedených súdoch trvá už viac ako dvanásť rokov.

8.2 Správanie sťažovateľky je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Správanie sťažovateľky možno označiť za majúce zásadný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Sťažovateľka si na zastupovanie v konaní pred všeobecnými súdmi zvolila za svojho zástupcu podľa § 24 Občianskeho súdneho poriadku manžela J. G., ktorý počas konania

uskutočňoval v jej mene procesné úkony. Jeho zastupovanie považuje ústavný súd za neprofesionálne a za také ho zhodne označili predsedníčka senátu i poverená členka senátu krajského súdu vo svojich vyjadreniach. (Vo veci pôvodne konajúci Okresný súd Liptovský Mikuláš na základe námietky podanej žalovaným dokonca overoval jeho spôsobilosť na právne úkony). V neposlednom rade treba poukázať aj na skutočnosť, že v osobe manžela sťažovateľky išlo o bývalého predsedu roľníckeho družstva, proti ktorému žaloba sťažovateľky smerovala. Sťažovateľka pôvodne nežiadala krajský súd o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie a urobila tak až potom, keď jej ňou zvolený zástupca vypovedal splnomocnenie.

8.3 Ústavný súd sa napokon zaoberal postupom krajského súdu a najvyššieho súdu v predmetnej obchodno-právnej veci.

Konanie vedené krajským súdom začalo pôvodne návrhom sťažovateľky na zrušenie uznesenia roľníckeho družstva č. 13/1992 o zrušení členstva v roľníckom družstve z dôvodov nadbytočnosti a zmeny úloh organizácie, resp. návrhu na určenie, že zrušenie členstva v družstve rozhodnutím č. 578/1992 z 21. mája 1992 je neplatné, podaným 22. júna 1992 Okresnému súdu Liptovský Mikuláš a krajský súd ho vedie pod sp. zn. 19 Cb 16/97 od 27. januára 1997. Zásadné úkony krajského súdu a najvyššieho súdu boli vykonávané tak, ako to je uvedené v bode 6 II. časti tohto nálezu, pričom ústavný súd vyhodnotil obdobia činnosti súdov poznamenané priet'ahmi, resp. úplnou nečinnosťou súdu bez existencie zákonnej prekážky takto:

a) činnosť krajského súdu v konaní sp. zn. 19 Cb 16/97

- v období od 2. októbra 1997 do 22. februára 1999 krajský súd iba doručil rozhodnutie najvyššieho súdu účastníkom konania a nariadil pojednávanie na 22. február 1999,
- v období od 1. augusta 2000 do 29. januára 2003 bez existencie zákonnej prekážky nevykonával súd vo veci žiadny úkon;

b) činnosť najvyššieho súdu v konaní sp. zn. Obdo V 54/03 a sp. zn. 6 Obo 14/05, ktorý vo veci konal ako súd dovolací aj odvolací

- spis sa nachádzal na najvyššom súde od 17. júla 2003 do 6. apríla 2006, pričom najvyšší súd bol vo veci nečinný v období od 17. júla 2003 do 29. novembra 2004 a od 13. januára 2005 do 27. februára 2006.

Ústavný súd berúc do úvahy skutočnosť, že konanie na krajskom súde a najvyššom súde spolu trvá viac ako 12 rokov (a zohľadňujúc skutočnosť, že celkovo trvá už viac ako 16 rokov), je poznamenané priet'ahmi ako celok a zároveň sa v ňom vyskytujú obdobia, keď súdy vo veci nekonali bez existencie zákonnej prekážky, dospel k záveru, že tak postupom krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu došlo k porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

9. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 205/08).

Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré požadovala od krajského súdu v sume 5 000 € a od najvyššieho súdu v sume 7 000 €. Sťažovateľka poukázala na dĺžku konania na krajskom súde i na najvyššom súde, pričom podľa jej názoru boli prieťahy na najvyššom súde v odvolacom i dovolacom konaní zásadnejšieho charakteru.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd prihliadol pri svojom rozhodovaní na dĺžku konania krajského súdu a najvyššieho súdu, zohľadnil aj celkovú dĺžku konania vo veci a zásadný podiel sťažovateľky na doterajšej dĺžke konania.

Ústavný súd zohľadňujúc všetky uvedené skutočnosti a konštatované zbytočné prieťahy ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 4000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním ustanovenou advokátkou JUDr. M. B.. Ústavný súd ich priznal za štyri úkony právnej služby v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov v sume 579,48 € (za každý úkon právnej služby 115,90 €, 4-krát režijný paušál po 6,95 € a daň z pridanej hodnoty v sume 88,08 €).

Odmenu ustanovenej advokátky sú povinné najvyšší súd a krajský súd zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Kancelárie ústavného súdu podľa bodu 5 výroku tohto nálezu.

11. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2009